

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak, nyilvántartás és hirdetések.

Telefon szám 34.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 kor,
Fél évre 4 kor,
Negyed évre 2 kor,
Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosan számítottak.

Nyilttár pelttóra 50 fillér.

Felolós szerkesztő:
ZRINYI KÁROLY.

Főszerkesztő:
MARGITAI JOZSEF.

Kiadó és lapkiadó:
STRAUSZ SANDOR.

Tanév elején.

A két hónapi iskolai szabadságnak vége van. Újra az a gyöttrő gond tolakodik a szülők lelkébe: mit csináljanak a fiaikból? Mindegyik lelkében az a vágyakozás él, vajha az életben dus kamatait hozná meg az az áldozat, melyet a szülők oly sok küzdelemmel gyermekeikre költenek.

Az élet nehéz. Napról-napra drágul a kenyér. Megszerzése egész embert kíván. Erővel, aki nem fárad el az élet küzdelmeiben, ugyeset, aki e barcban nem marad atul, hanem aki az életet széppé, gondtalanú tudja varázsolni, a pénzszerzés örömeiben. A gyermekek szerető szülők többször s-hajaiban ott vergődik az a gondolat: vajjon milyen pályára adják szívük magzatát, hiszen a pálya jól megvalasztásától irányítódik job-bára a szerencse is.

Az elhatározás pedig nem könnyű. Itt is, ott is a panasz, hogy ez meg amaz a pálya tulzsofolt. A túlekedés, a protekció-hajzsa vagy mérve, a hasztalan kilincselés sikertelensége szinte mementőképen figyelmeztetik a szülőket: ne add a fiadat jogasz-nak, mert okleveles ügyvédnek mennek el napidijasoknak, ne add tanárnak, mert ez-revel vannak állás nélkül, ne add hivatal-noknak, mert egész életén át a gyöttrő gond lesz a része.

Nagyon halatlan munkát végez az a szülő, aki a gyermek sorsát a véletlenre bizza, a gyermekek hajlama ellenére vala-mely pályára erőszakolja. Ezekből lesznek

a lucatemberek, akiket az egyre súlyosabbá leendő élet megőröl, mert rajtuk az erősek, a tehetőségek keresztül gázolnak. A gyer-mekhez lehet okos, meggyőző szót intézni-de görőösen ragaszkodni a magunk akara-tához — a gyermek hajlama ellenére, vég-zetszerű.

Az a régi rendszer, mely csak a hi-valtalnokot tudta és látta urnak, ma már mulófélben van, mert annyi hivatalnok nyom-orusága igazolja: hogy a titulus miatt nem szabad és oktatlanság lenézni a kenyérszerző mesterember szerszámát. Nem különösen akkor, mikor a produktív munka értéke egyre növekedőben van.

Mindenütt keresik és megfizetik a kép-zett iparost. Ennek a tere az egész világ, a hivatalnokénak pedig rendszerint csak a hazai hatóságok szobái, ahol a diplomás emberek kálváriát járnak, csak hogy egy darabka ke-nyérhez jussanak.

Oktatlanság a titulusért egy egész életen át nyomorogni. Olyan titulusért, amely ma már okos emberek előtt nem is imponál, mert a dolgozó munkásban éppen olyan hasznos polgárt látja a hazának, mint aki szellemi képességeivel szolgálja a köz javát.

Aki tehát erőszakolja a gyermeket az iskolába a diploma után s nem törődik azzal, hogy a vergődő, a bakdácsozó gyermek mint válik lucatemberré diplomával a kezében, az a szülő pénzét az ablakon dobta ki és egy-ben keserű sorsát ásta meg annak, akit szeret.

Ma, mikor a technikai pálya nagy jó-vóval kecsegtet, még a mi agrár államunkban

is, szeretnők a szülők figyelmét odairányítani, hogy fiaiknak technikai pályát válasszanak: feltéve, hogy fiaiknak erre kedvük, hajlamuk van. Pénzzel járó kereseti ág a vegyészeti ipar is, ahol a munkát igen jól fizetik. A technológiának bármely ága, a gépipar foko-zatos fejlődése, az ötvös művészet, az építő-ipar mind-mind aranybánya.

Látjuk, tapasztaljuk, hogy a kis hiva-talnok sorsa pedig valósággal kétségbeesítő. A kor megköveteli tőle az igényes életet, fizetéséből nem bir haladni az aramlattal, amit aztán a nyomasztó adóság követ. Egy egész élet vergődése vált ki szomorú panasz-kodásokat a jobb sorsra mellő emberek lelkéből, amelynek eredménye, sokszor az étellel meghasonlás.

Nem mondjuk, hogy valamennyi iparos sorsa maga az eldorádó. De az bizonyos, hogy inkább nyilik alkaiom a pénzszerzéshez az ipar terén, főleg nálunk, ahol az ipar kevesdeleges s így a jó munkást keresik, mint hivatalnoki téren, ahol az államnál éppen ugy, mint a megyénél, városnál, igazán nagy küzdelemmel jut az ember kenyérhez. Ha meg is van az a protekció, amely gyermekeinkel hivatalba juttathatja, meg kell gondolni: hogy az iparosnak, a kereskedőnek nem kell protekció, őt a pályáján, munkájának értéke viszi előre, amely öntudatnak is becsebb, mint az, hogy kilincselés, protekcióból let-tünk valaki.

Ám ne higgyük, hogy az iparos képzett-ség nélkül is emberré lesz. Igen: végezzen az a fiú iskolákat, mert ma az iparos is csak ugy tud existenciát teremteni, ha értelme

Mezőkövesdi hangulat.

Írta: **Berczik Árpád.**

Beszélgetve a mezőkövesdi matyókkal, meg-állapítom, hogy a nagy tömeget a kényszerűség hajlja ki Amerikába.

Nem szívesen megyünk mi oda, hiszen szeretjük a hazánkat és itthon hagyjuk a csalá-dunkat. De ki kell menni kénytelenésgből. Már én is azon gondolkodom, hogy kimenjek, mert nem lehet itt se boldogulni, se megélni! — mondotta egyikük.

Aki ezeket elpanaszolta, az egy igen é-teimsz kizsárdá volt, kinek nyolc holdja van és nyolc gyermeke. Legnagyobb baj, hogy télen nincs munka. Ott állnak olyankor a fogadó előtt hosszú sorban a »heverő legények«.

— Ha azok az urak Pestről lejömmének és benéznének hozzánk, sokat mondhatnánk el nekik...

— Kenyér! ... Kenyér! ... Jobban mondva munka! ... munka! ... Ez hallatszik atulról végig az országon — végig a magyarságon. Igen okosan, ligdigant, emberségesen beszélnek öki: csak ugy érik a bajokat, a közülapotokat, mint az értel-miség ... Az alaphang bús csüggedés — lemondás ... Ismerik a bajokat, de nem tudnak magukon segíteni, rajtuk pedig nem segítenek »odafenn«. Mit csinál hát a szegénység? Hallgat és — ki-vándorol.

S épen a magyarság! Milyen Magyarsorság lesz az magyar nép nélkül? S milyen fogja a magyar történetnek, hogy a magyar uralom alatt hagyta ott hazáját a magyarság!

— Csak gyár volna itt, mint Miskolcon van! — vélekedik az egyik.

— Elvégeztünk mi már akármilyen munkát, nem válogat többé a magyar ember — ümmög a másik.

Beszótétült már, mikor a kövesdi állomáson a vonatokra várakoztam. Egy csomó asszony, meg gyerek ünnepőben várta az urát, az édes apját, akik éjjel egy óraker fognak megérkezni. Dehogy maradt volna otthon Matyika; megérte, el sem alszik, csak vigye ki anyo apa elé a vo-nathoz; nem is alszik, szárazrauc hō gatyájában (mert a kövesdi gyerek is azt visel, ha fu, hōndörög, ha léány) ott fultok és hancurozik a többi gyerekekkel ...

Ők még sokáig fognak várakozni, mikor én mag régen Budapestten leszek, mert az én vo-natom csakhamar megérkezett. Egy csomó ismerőssel találkoztam az egyik fűtkében, akik alsztak. Vig hangulat a kocsiiban végsvégig, hangos vitatko-zások, a különböző szakaszokban. Nem csoda! Csupa értelmiség volt együtt, tisztviselők, nagyipa-rosook, bonatyák, egy-egy építész, egy-egy művész. Allyen csöndesek, szűkszuavuk voltak a paraszt-jaim, oly zajosak, követelők az urak.

Mert öki sincsenek megelégedve semmivel, kivált a jövedelmükkel. Az kevés, igen kevés. Senki sincs megfizette érdeme szerint, az állam dehogy is méltányol.

A tisztviselő, aki tizenegyszer jár be, hogy egy óraker ismét haza mehessen s a közbesső időt kartársi terefelevél tő ői, bosszus, hogy már három éve nem leperelt elő.

— Megzapolunk! Sajnálják azt a pár rongyos forintot. Mihtha az a költségvetés nem birna el még egy pár segéditkárságot.

Ahogy a költségvetés szót kiejtette, mind-egyiknek akadt kívánsága, jobban mondva köz-szükséglete, amit bele kell venni a költségvetésbe.

— Azt mondják: nincs pénz!

— Az nem ok, hát hadd legyen! Kell lenni!

Ebben az egész szakasz egyetért. Az iparos, aki nagyobb megrendelésű sürget gyára számára s kit azzal biztatnak: »Majd ha pénz lesz!« a képfar-gó, aki fel van háborodva, hogy még olyan kevés a szobrunk; az építész, akinek egy előirány-zatát le kellett szállítani ... mind ... mind elége-dellen! Mindegyik azt tartja, hogy »ebben az egy-ben nem szabad fukarkodni, takarekoskodjanak másban«.

— Ez aztán kormány!

— Ez aztán rendszer!

— Ilyen ország!

Vártam, hogy itt hagyják ezt az országot; de nem teszik. Senki sem szándékozik kivándorolni; az nem értelmesnek való mulatság!

— Szervezni kell állásokat! ... kreálni ... szisztemizálni! ...

— Akárhogy dübörgött a vonat, tulharsogták ezek az örökké visszatérő szavak: kreálni ... fe-dezet ... költségvetés ... rendszeresítés ... szer-vezés ...

S én lassankint elálmosodván, elaludtam és álmodtam ... ő! álmodtam gyönyörűt ... A jövő Magyarországot álmodtam meg. Ahol minden fog-

képzettsége van, amellyel üzlete szellemi élet irányíthatja. Nem a rossz, a hanyag tanulóból lesz jó iparos, hanem a tanuló, a pályáját kedvelő ifjúból, akiben van értelmi fejlettség ahhoz, hogy mesterségét művészivé fejlessze.

Ha eddig a fokig jutott, kétségkívül a mesebeli aranyeső hult a zsákjába, amit lép-ten nyomon látunk, különösen így tanév elején, mikor éles körvonalát az a gondolatokor mutogatja, amely ma már nem ismeretlen, nem népszerűtlen.

A pályaválasztó szülők és gyermekek gondolatvilágát szeretnők megtölteni a produktív pálya megszerzetelével.

Ez a pályát választó ifjúság szerencséje, mindnyájunknak öröme volna.

A főjegyző.

Mivel a »Zala« lapunknak, a csáktornyai jegyző védelmére megírt egy pár soráért mult vasárnap, fenti cím alatt, miután már mindenki végig gázolt, nekünk ront, leki-csinyel s lesajnál — a magunk reputációja érdekében kénytelenek vagyunk rámutatni a »galiciai vigéc« esetére s megállapítani, vajjon egyáltalában volt-e ok a »Zala« részéről a vigéc érdekében való ennyi tenger-tinta elfogyasztására!

Held Izsákról van szó, aki mint szem-bajos foglalkozás nélküli csavargó, hatóságai tilalom ellenére, Morvai Lajos nevű társával, a város területén koldult, amiért februárban letartóztatták s a szolgabírósnál 20 napi elzárásra ítélték. Morvai Lajos büntetésének kiállása után, aki időközben bevallotta, hogy Mandl Lipótnak hívják, mint törvénytelenül távollévő védőköteles Beregszászra szállították, Held azonban, bizonytalan illetőségének megállapításáig, a törvény értelmében a községi tolonchelyiségben őrizet alá helyeztetett. Hogy a Drohobycz várossal folytatott tárgyalás illetőségi helyének megállapítása végett oly hosszú ideig tartott, erről sem az itteni elő-járóság, sem a hatóság nem tehetett. Három-szori sürgönyözés: és ennek eredménytelensége után alispáni intervencióra volt szükség, hogy Held Izsáknak drohobiczy illetősége megállapítható legyen Held Izsák utóljára is, alispáni rendeletre, Magyarország terüle-

téről kiutasított, illetőleg az ország hatá-
rára eltoloncoltatott!

Hogy Held Izsákkal Csáktornyan való tartózkodása alatt dolgoztattak volna, nem áll; mert utanjárásuikkal személyesen meg-győződünk, hogy naponta, kellő felügyelet mellett, a városháza udvarán és előtte sétált és saját kérésére a városháza gyalogjáróját több toloncozásra ítélt társával öntözte. Amiért is jobb élelmezésben részesült.

Hogy Held Izsák Csáktornyan tömlöcben sanylódtott volna, melyről a Zala épületes dolgokat hallott s itt megvakult volna, szin-ten merész állítás. Mert a csáktornyai köz-igazgatási fogda és 4 tolonchelyisége más vi-deékek hasonló helyiségeihez mérten nagyon is megállják a helyüket s semmi néven töm-löcnek nem mondhatók. Annál kevésbé járulhatta ahoz, hogy Held Izsák szeméveli-ga megromoljék. Ellenkezőleg a helyiségek tiszták, ablakok nagyok s így a szobák is vi-lágosak, szárazak, egészségesek, hiszen a régi községi iskola helyiségeiből alakították át. Ezek ellen tehát panaszkodni nem lehet, annál kevésbé, mert naponként orvosilag megvizsgáltatnak is. Held Izsáknak azonban veleszületett szem baja volt, amiért saját áll-ítása szerint mindig gyógyítás alatt állott. Hiszen letartóztatása után is 8 napig a va-rasdi kórház betege volt, sőt mire a kiuta-sítására vonatkozó alispáni rendelet leérke-zett s illetősége július 18-án megállapított, ismét a nagykanizsai kórházban találkoztunk vele, ahová Csáktornyáról orvosi vélemény alapján elküldték.

Hogy a fentiek alapján lapunknak igaza volt, amikor a megüditött hajszával szemben Dénes Béla csáktornyai jegyző védelmünkbe vettük, a fentiekből kiviláglik. Mert az egész ügyhöz Dénes jegyzőnek semmi köze nem volt. Dénes személye a dologba igazságtalanul keveretett bele. S ha lett volna is gán-csolni való az egész vigéc — ügyben, mint ahogy nem volt, akkor Dénes jegyző legke-veésbé szolgáltatott okot arra, hogy neve ismételtlen meghurcoltassék.

Hogy a magunk részéről csak most foglalkoztunk az ügygel, ennek is Dénes jegyző szerénysege az oka. Így tehát nem a jegyzőtől való félelem késztelt hallgatásra, vagy mintha vakok lettünk volna s a do-logról csak most szereztünk volna tudomást; hanem igenis az, hogy minden lében kanál lenni nem akarunk; Mert nem találtuk ér-demesnek fejteni olyan dolgot, mely a maga törvényes ulján haladt s melyben mindenki teljesen a törvény szerint járt el.

Vizsont azonban tiltakozunk az ellen, hogy a védelmet megrendelésre irtuk volna s hogy azért nem védelmeztük meg a gal-iciai vigécet a hatóságokkal szemben; mert, miután a hírlapírás nem nyújt nekünk független megélehetést a jegyzővel nem m-rtünk kikezdeni. Az igaz, hogy nem ülünk oly magas lovon — mint a »Zala« t szer-kesztője, talán meg se ülhetők azt úgy, ahogy ő megüli, de azért dacára annak, hogy nem vagyunk »hivatásos« hírlapírók, mégis tudjuk, mi a hírlapírói tisztesség. Megmondjuk a véleményünket, ha kell. De nem gorbás-
kodunk ott, ahol simán intézkedhetünk; nem gáncsoskodunk ott, ahol nem is kell beavat-
kozás; nem keressük a harcot ott, ahol békés megoldás is segít. S ha kimélünk valakit, nem félelemből tesszük; s ha valakit dics-
rünk, sem patkaskodásból, sem megrendelesre nem csináljuk azt.

De dolgozunk tisztán a közérdekből s legfőképp hazafiasságból. Dolgozunk díjtalanul s mindenféle feltűnési vágy nélkül.

S ezen terhes s amellet háladatlan mun-
kánk mellett eddig csak egy vigésztalásunk volt, hogy önzetlen szereplésünkkel a köz-
ügyet szolgáljuk s hogy szerény tehetségünkkel annak némi hasznára is voltunk.

Sajnáljuk tehát a »Zala« leki-csinyését, mert arra okot nem szolgáltatunk s első sorban azért, mert a Zalát mindig nagyra-becsültük s annak nem egy esetben kifeje-zést is adtunk.

Ami végül azt illeti, hogy a Zalából itt-ott híreket átvettünk, azt lelki-tudalás nél-
kül lehattuk. Mert ez a vármegyei lapok között kölcsönösen szokásban van s mert a Zala is csak így cselekszik, melynek hasab-
jain nemcsak a Muraköz, de más megye-
lapokból is kiollózott közlemények ugy sze-
repelnek, mint a »saját tudósító« hírei. S hogy ebben a tekintetben igazunk van, egy-szerűen rámutatunk a keddi szám kolerá-
rovatára, melyet majdnem egész terjedelmében a Muraköz vasárnapi számából vett át a »Zala«.

K Ü L Ö N F E L É K.

— **Áthelyezés.** A m. kir. vallás- és köz-
oktatásügyi miniszter Bittner Gizella felső-
stubbnyai áll. el. isk. tanítónőt a muracsányi áll. el. népskolához helyezte át.

— **Házasság.** Fridrich Karolin kisasz-
szonyal, Fridrich Zsigmond helybeli polgar-
leányával, házasságot kötött Szücs Nándor, a számbathelyi Mezőgazdasági Takaré-
k és Hitelbank főpénztárnokával. Az egyházi szer-
tartás a beteg anyára való tekintetből a szülői házban folyt le, e hó 27-én délután. Az áll. anyakönyvvezető előtt délelőt voltak.

— **Közgyűlés.** Csáktornya város képv-
selőtestülete m. hó 31-én, Petrics Ignác
városbíró előnökele alatt képviselőtestületi
gyűlést tartott. A gyűlés során néhai Horváth
József és kiskoru gyermekeinek illetőségét a
képviseletestület meglagadta. A községi val-
lasztók névjegyzékének összeállítására bizott-
ságot küldött ki, melynek tagjai Benedikt Béla,
Fejér Jenő, Gráner Miksa, id. Premec Miklós
és Kummert János adóügyi jegyző; az igaz-
zó választmányba pedig dr. László Bélát és
Heinrich Miksát választották be. — A város
utcainak rendezésére vonatkozó és Ziegler
Béla mérnök által készített műszaki véle-
ményt a képviselőel fogadták. Végül a polg-
isk. lányinternátusi alapítványokat kiosztottá
s a járvány kórház ügyében intézkedett a
képviseletestület.

— **Mulatság.** A pertaki ifjúságnak a
kecskeméti károsultak javára e hó 27-én
rendezett hangversenye minden tekintetben
jól sikerült. A szép számban megjelent köz-
zönséget a nagyszerűen előadott zenedarabok
igazán meglepték. A hangversenyt reggelig
tartó tánc követte. Felülfizettek: Kuchar János
5 kor; dr. Mesterits Mátyás (Muracsányi) 3
kor; Ebenspanger Miksa, dr. Zakál Lajos,
Spitzer Aranka (Pusztafa), Fischl Szida, dr.
Noszlopy Gáspár, Heidenfeld Ignác, Tóth
Sándor, Tamás János 2—2 kor; Magics
Ferenc (Kanizsa) 120 kor; Piatsek István,
Sipos Elek, Banelly László, Nagy Elemér,
Lisziák Ernő, Hirschl Hermann, dr. Szabó
Zsigmond, Fejér Károly, Szabó Benő, Sohár
Gyula, Ródi Ignác, Waburgszky Antal, Sva-
tslits Ödön, dr. Gazdag Béla, Kavran Mátyás,
Skubits Gáborné, Petrics Mihály, Sámson
László, özv. Platthy Tivadarné, Novák Mátyás,
Habus János ifj. Zala József, dr. Kemény
Füüip, Blazsencsics György 1—1 koronát.

lalkozás és szakma számára lesz rendszeresített
állás, a szegénység részére is.

Elsősztályú kiskizda évi 800 korona fize-
téssel, 200 korona lakbérrel.

Másodsztályú kiskizda évi 600 korona fize-
téssel, 100 korona lakbérrel.

Elsősztályú napszámos évi 400 korona fize-
téssel és 200 korona útiutállánnyal.

Es így tovább.

Es Magyarországon nem csupán a nép fog
fizetni a vasúton mint most, hanem annak is lesz
igazolványja.

Es korpótléka, ha nem halad előre elég gyor-
san a lajtorján.

Es drágasági pótléka.

A kereskedő, az iparos, mind ... rendszere-
sítve volt és nyugdíjigénnyel kinevezve ...

S hogy ki fedezte mindezt?

Milyen kérdés! Hát a nagyvilág, a világha-
talmak, melyeknek érdekében volt, hogy Magyar-
ország s a derék jóra való nemzet meg legyen
éledeve. Mi egyszerűen beállítottuk az egyes té-
teleket a költségvetésbe, a fedezettel nem törőd-
tünk, azt egy Hágában székelő nemzetközi bizottság
végezte el, mely havi részletekben szállította be
az összegeket a m. kir. pénzügyminiszternek.

... Minek is érkeztet Budapestre? Minek is
kellott felébrednem ebből az édes álomból?

— **Művészeti.** Pintér Imre egyetlen művészetiye iránt a legnagyobb érdeklődés nyilvánul a ha az előjelek nem csalaak, zsufofalg meg fog telni kedden a Zrinyi szálló díszterme. Több oldalról jövő telefon és levélbeli kérdézősködékre ez úton is kijelentjük, hogy a műsor teljesen lehe, hiszen épen ez biztosította Pintér Imrénak Miskolc, Eger, Kassa, Nagybecskerek, Nyitra, Zombor stb. városokban elért erkölcsi és anyagi sikerét, mert mindenütt, ahol a kis művészgárda megfordult, úgy a sajtó, mint a nagyközösg a legnagyobb szeretettel élvezte a decens, mindvégig mulattató programot. Egy mindenképen irigy, vérg való elsőrangú énekesnővel ismerkedünk meg Parlagi Kornéliában, a budapesti János vitéz versenygyőztesével, a pécsi tavalyi dédelgetett primadonnájával, aki szebbnél szebb számokat fog énekelni, valamint ő játssza a Kimméletés férj és a Mai cselédék két nő főszerepét is. Pintér Imre parasztközlőmben előadott magánszámait is nagy sikerre számíthatnak, nemkülönben F e h e r t h u r a Népopera elsőrangú tájának, konferálás és magánszámait. A művészetre szóló jegeket Strausz Sándor papirkereskedésben árusítják a jelzett árakon, a részletes gazdag programot falragaszok közlik.

— **Alapítványok adományozása.** A helybeli polg. lányiskolát tudvalegőleg internátussal egészítették ki, mely már annyira kifejlődött, hogy már külön épületről kellett gondoskodni, ahol az 50 leány elhelyezhető legyen. Az internátus költségeit legnagyobb részt az állam fedezi, de azért privát alapítványokat is létesítettek, melyeket évről-évre szorgalmas lánykának íténekoda. Csáktornya városának is két új 200—200 K-s alapítványa van, mely helyek betöltése a legutóbbi városi képviselőtestületi gyűlésen történt. A két alapítványt a folyamodók közül ez évre is Szirk Anna és Szalay Irén h. osztályú tanulók kapták meg, akik azt már eddig is élvezték.

— **Kölerá.** Lapunk volt az első, aki hírt adott a horvátországi koleráról a főszolgabíróhoz érkezett hivatalos távirati értesítés alapján s ugyancsak mi adunk hírt arról, hogy privátim s nem hivatalosan vett értesülés szerint hat a kolerában megbetegedettek száma Azóta, mialatt hírnök a szomszéd hírlapokat s az országot bejárta, lényegesen megváltozott a helyzet. Hivatalos értesítés alapján ugyanis jelenthetjük, hogy a falinici kolerás betegek — hárman voltak — már meggyógyultak, fertőtlenítették s így a terület, miután azóta több megbetegedés nem történt, koleramentesnek látszik lenni, amit nemcsak a hivatalosan is publikálni fognak. Az iminens veszély tehát megszűnt, az óvintézkedések azonban ennek dacára sem feleslegesek. S emiatt nagyon sok a dolog a vasúti állomáson. Tucatszámra érkeznek napenként oly utasok, kiket tartózkodásuk helyén felügyelő alá kell helyezni, amire vonatkozó intézkedések a felügyelő orvosokra hármanak. Szalay József főszolgabíró egyebekben a drávamény határ védelmét is megszorgította. Az újabb intézkedésre a horvátországi bolgár kertészek szolgáltatottak okot, akik a határzár dacára kerli veteményeiket mégis átsempésztek a Muraközbe. Hogy ez továbbra is meg ne történhessék, a főszolgabíró polgári örökét állíttatott fel községünként a Dráva partján, hogy a bolgár kertészek csónakjainak kikötését megakadályozzák.

— **A kórházalap javára.** A kórházalap gyarapítására a kis gyermekek is törekednek. Legujabban is 20 K-val gyarapodott ifyfor-

mán a létesítendő kórház alapja. A kis öszszeg egy gyermekzenekar vasárnapi előadásából került ki, mely mult vasárnap, a Komár-féle kerthelyiségben szép számú közönséget hozott össze. A zenekarban Fejér György, Meider Jenő, Nádasi Henrik, Sarközy Sándor, Elemér és Vilmos, Sipos Laci, Szilágyi Elemér és Zrinyi Pali játszottak. Ezenkívül Monolog is volt, melyet Fejér György adott elő. Antonovics Ignác, ifj. Fejér Jenő, Fischer Imre, Cvetkovics Sándor, Szilágyi Elemér és Polesinszky Géza játékaival kétfelvónásos szindarab is került színre. A leendő honpolgárok szép törekvéssel, egyenes szerepekkel s a tapokát kiérdemelték.

— **Járványkórház.** Miután Csáktornának rendes kórháza nincsen, legalább járványkórházzal kell gondoskodnia, ahol betegeit járványos esetében biztos helyen elhelyezhesse. Ez az ügy különösen most vált aktuálissá, amikor a kolera réme látogatásával fenyeget. Erre vonatkozólag a vármegye alispánja intézkedett is, Rendelet érkezett a vármegyétől, hogy a város az u. n. szegényházat alakítsa át járványkórházzá és a mai kor követelményeinek megfelelőleg szerelje fel. A rendelettel a csütörtöki képviselőtestületi gyűlés foglalkozott. Elhatározta, hogy az alispáni rendeletnek eleget tesz s így a szegényházból az ott elhelyezett szegényeket a temető felé vezető úton épült községházba telelti ki, s a járványkórház berendezéséről s annak kellő felszereléséről azonnal gondoskodik.

— **Nincs jobb és olcsóbb** fém tisztító, mint a Globus-fém tisztító-kivonat, amely már esztendő óta kiütönné bevált és milliónyi háztartásban használatos. E kitűnő készítményt az ifjabb Fritsch Schulz betéti társaság Auszsiá a/E gyártja. A GLOBUS-fém tisztító-kivonat minden arany, ezüst, nickel, sárga- és vörös rézből készült tárgynak gyorsan és fáradság nélkül pompás, tartós fényt kölcsönöz. Abszolút ártalmatlan, nem karcol és nem hagy nyomot maga után. A GLOBUS-fém tisztító-kivonat soha tisztító erejét el nem veszíti, nem piszkii, mint a tisztító pomádé és sokkal jobb és kiadósabb, mint a legtöbb forgalomban lévő folyékony fém tisztító. Száz szónak egy a vége: a Globus-fém tisztító-kivonat a legesjobb fém tisztító, amelyet kiválósága miatt több ízben kiűntettek. Így legutóbb a St. Louis kiállításán 1904-ben a nagy díjjal. Ezért csak ezt használjuk, de ügyeljünk arra, nehogy valami értéktelen utaztatott szónak a nyakunkba, mert sok ilyen van. Mindig a valódi Globus-fém tisztító-kivonattal kérjük dobozban és védjeggyel ellátva. Kapható minden fűszerkereskedésben, droguériában stb. stb.

— **Betiltott vásárok.** A Varasdon fellépelt ragadós száj- és körföm fájás miatt a varasdi dísznő- és marhavásárokat további intézkedésig betiltották.

— **Bosnyák földön.** Eöttevényi Nagy Olivér dr. kassai kir. jogakadémiai tanár, kinek jó ismert neve van a tudományos irodalomban és a publicistikában, tanulmányai és a helyszínen szerzett tapasztalatai alapján terjedelmes művet írt az anektált tartományokról. A mű célja, hogy az intelligens magyar közönséggel Bosznia és Hercegovina történetét és közjogi helyzetét, valamint közgazdasági, néprajzi, társadalmi és kulturális állapotát könnyed modorban, rendkívül sikerült illusztrációkkal tarkítva megismertesse. Reánk, magyarokra mindezeknek alapos megismerése rendkívül fontos és ép azért az író a legnagyobb gondalal tárgyalja Bosznia összes viszonyait, hogy rámutasson arra, hogy nekünk e tartományokat tulajdonképpen még csak ezennel kell meghódítanunk, minthogy ezek ma még közgazdasági, tehát mezőgazdasági, kereskedelmi és ipari szempontból reánk nézve majdnem teljesen ismeretlenek. — Egyesek felhívás ez a mű annak a partagon heverő és kiaknázatlanul hagyott vagyonnak a megszerzésére, amely a magyarság számára Bosznia és Hercegovina hegyeiben, legelőin, erdőben, bányáiban és fejlődő iparában s kereskedelmében kínálkozik. A munka 200 oldal terjedelemben, mintegy 20—22 műlappal illusztrálva, szeptember hóban fog megjelenni. Előfizetési ára 3, bolti ára 4 korona.

(•Mosonvármegye» könyvnyomdája Magyaróvárott.) Az öt előzetőt gyűjtők tiszteletpéldányt kapnak.

— **Feloldott vesztegár.** Már multkor jeleztük, hogy Csáktornának az állati vesztegár alól történt feloldásával egyidejűleg több község érdeklében történt felterjesztés, hogy azok is a zár alól feloldassanak. A felterjesztések kapcsán Drávanagyfalu s Drávaóhid időközben megszabadultak a vesztegárról. Miután Drávaszentmihályiban, Szentilónán, Nyírvölgyön is már hosszabb idő óta nem fordult elő újabb megbetegedési eset, ezekre vonatkozólag is újabb a járási főszolgabíró kérte, hogy a vesztegárra vonatkozólag tett intézkedések hatályon kívül helyeztessenek.

— **A család kincse.** Szébbnél-szebb elbeszélések, költemények, értékezések; szövegek, műmellemek, könyvdszkek tarkállanak a Kultura 9. számában. Valóságos díszkerle irodalmunknak... és művészi kincse minden család szalonjának. A Kultúrát a haladás, a fejlődés jellemzi. Szerkesztője a legszerencsésebb műfajléssel válogatja össze témáit és képeit. Modern minden részében és finom minden ízében. A Kultura egész munkálkodása a szűztiszta irodalom és tökéletes művészet gondos, szerető ápolása. A 9. szám tartalma:

Consul: Béke és kultura. Bükj György: Öreg falu. Havas Zoltán: Mary Kazak. Boros Ferenc: A hugom sirjára. Vajda Ernő: A család. Amon Vilmos: Az idegasszony. Bánya Károly: Gyermekkorai bűnök. Boros Ferenc: Két asszony. Szegedy Edit: A pillangó. Zríbaj János: Jegyzetek. Harasny Lajos: Ős van a nádor. Palágyi Lajos: Dramaturgiai tanulmányok. Ifj. Remetye Dező: Nárkájú dal. Falk Richárd: Intermexio. Komlós Aladár: Zártkapu várak. Andriács Károly: Pijada. Bacsó Béla: Egy szomorú nap. Szemző Pál: Öngyilkos gondolat. Ilangy Sándor: Dacos ének. Köveksuty Jenő: Vízözön és egyéb elbeszélések. Ifj. Remetye Dező: Allah Akbar. Hangay Sándor: Művészeti krónika. Képek: Lukácsy Lajos: Magdolna. Késő bánat. Első támadás. Első kísértés. Szalay Pál: Köveksuty Jenő ex librise. Könyvdszkek: K. Faghs Dező és Szalay Pál.

— **Mintázási tanmenet.** A népiszkolai kézimunka oktatás — agyagmintázás — sikerrel biztosított nagyszabású munkát: „Mintázási Tanmenet»-et állított össze és adott ki Hargitai Nándor székelyudvarhelyi áll. kö. és agyagipari szakiskolai igazgató, szobrász. Szerzőnek ezen, az agyagmintázás minden részletét felölő értékes munkája két részből áll: a mintázás tanítására vonatkozó összes tudnivalókat magában foglaló Vezérfontalból és a gyakorlati kivitelhez mintákat adó 84 drb. gipsz minta és 14 drb. fali rajzlapból. A Mintázási Tanmenetet a miniszterium engedélyezte és a taneszközök jegyzékébe felvette. Az egész munka ára 75 korona, melyet iskolák részére, a helyi kívánságok szerinti részletfizetés mellett is szállít a szerző.

— **Kiűtötte a hordót.** Vugrinecz János muraszerdahelyi kisbíró hivatalos funkciójában bizonyára nagyon megszomjazhatott, mert nagyon megkívánta az italt Pénté azonban nem lévén, gondolt egyet. Minek van másnak bora, ha ő abból nem itatik. Tehát iszik özv. Robb Jánosné borából, mert annak van. Hivatalosozói elhatározását csakhamar tett követte. Bemászott az asszony kamrájába s az ott elhelyezett boros hordóból 2 pintes üveget borral megtöltöött. De nem elégedett meg ezzel, hanem a boros hordóból a csapot kiűtötte, mialatt az elfoott borral együtt 84 K kárt okozott az asszonynak. Feljelentették az ügyészségnel.

Közönetnyilvánítás.

Csak kötelességet teljesítek amidőn Hirschler Samu urnak a »Nemzeti« temetkezési segélybiztosító társaság csáktornyai képviselőjének hálás köszönetemet nyilvánítottam abból az alkalomból, hogy megboldogult férjem elhunytá alkalmával dacára a rövid idő előtt történt biztosításnak és a csekély befizetett összegnek a temetkezési járulékokat gyorsan és megillető nagyságában folyósította.

Özv. Schneeberger Józsefné.

Sve pošiljke, kaj se tiče zadržanja novina, se imaju poslati na ime urednika u Csáktornya.

Izdateljstvo:
knjižara Strausz Sandora
kam se predplate i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i poučljivi list za puk
Izlazi svaki tjeden jedanokrat i to: svaku nedelju.

Preplatna cčna je:
Na celo leto 8 kor.
Na pol leta 4 kor.
Na četvert let 2 kor.
Pojedini broji koštaju 20 fil.

Obznane se poleg pogodbe i fat računaju.

Odgovorni urednik:
ZRINYI KÁROLY.

Saradnik:
PATAKI VIKTOR.

Izdatelj i vlasnik:
STRAUSZ SÁNDOR.

Zakoni, koje svaki poloddelavec mora znati.

(Dalje.)

Da se nikomu v polju hotonce kvar ni dela, obćine moraju pazitelje (polare, štukare) pogoditi i njim plaću dati. Ove pazitelje svi skupa plaćaju. Tko ober sto mekotih zemlje ima, dopušćeno mu je, da sam svojega pazitelja ima. Taj takodjer mora prisegu položiti.

Vu tilošu nadjenu marhu slobodno je vloviti i odirati.

Mladino, ako ju nije moći prijeti ili vekšo zvěr, kak je medved, vuk, divjasvinja, lisica, jazbec, divjamačka, thorec i. t. d. na svojim imćku svaki slobodno sfonda. Onoga kvara, kaj ove zvěre napravljaju nišće nē mora platiti. Koj vadasiju ima naredno samo za srne, sernjake i za jelene je odgovoren, ako kvara napraviju.

Tu se opomēnamu, kaj zakon govori od vadasije?

Ako bi svaki slobodno vadasil za par let vu ovim lēpim Magjarskim orsagu niti jedne ptice niti jednoga zajca nebi bilo. To se je moralo pruprćiti. Zakon je izgovoril, da koj na svojim imćku oće vadasiti on najmenje 200 mekotih mora imati vu jednom tabli. Ali pak više gazdov skup imaju vu jedni tabli 200 mekotih ovi skup slobodno vadasiju. Gde niga toga, tam obćina vadasiju na rendu daje na šest let.

Od vadasije renda se vu obćinsku kasu plaća. Od vadaska karte se nēbudemo spominavali jerbo i tak svaki zna, da prezloga nije smeti vadasiti.

Kaj nije naše onomu mir moramo dati.

Bajka i istina.

Baš je srdaćna sliedeća pripoviest. Ja sam godine 1866, kad je bil on strašni rat sa prusi, bil rigorozant, pak sam se za vrijeme rata zavrbuval za podćinjenog liećnika kod ranjenikah. Bavarci su se s austrijanci zajedno borili proti prusom, pak sam ja na nieko vrijeme bil dodieljen špitalu ranjenih u Münchenu. Onamo je došel iz Berlina professor Jakob Grimm, koj vrlo liepe niemaćke bajke piše, pak sam jedne večeri u restauraciji »Meistersänger« u Haus Sachs ulici od njega samoga ćul pripoviedati, kaj mu se je jednoć dogodilo, sliedeće:
»Ja jednog dana« — veli on — »sedim u mojem« studircimeru, kad na jedan krat netko na vratih ćedno pokuca. Na moj »herein« stupi u sobu mala dievojćica od kojih pet-šest godinah te se onak po reguli nakloni, kak se to po plesaćih školah ući.
»Jeli si ti gospodin Grimm?« — zapita ona.
»Jesam ja«, — odgovorim ja.
»Jeli si ti on gospodin Grimm, koj je one liepe bajke pisal, koje sam ja dobila k boziću za kristkindl?« — opet ona.

Zakon pripovēda lucko drevje, silje, sada bantuvati. Indženerske mere, stupe potrti ili odnesti; bez juša zaloga zeti, na luckim polju skolami voviti ili pasti, prēk hoditi, marhu tirati, puta kvariti, vrata ili rampe odpirati, crkjenu marše ostaviti ili vu skopati je jako zabrajeno. Koj proti ovomu zakonu grēši stroga je kašigan.

Koj poputu tira navēk se na lēvu mora vugnoti, ako pak nekoga ostaviti oće, na dēsnu mora tirati. Po mostu tirati nije smeti.

Ako marha vćdori ide poputu korakom tiramo.

Kola naputu nije smeti ostaviti, takodjer druga kola odzadi privezati je zabrajeno. Za kola više kak dvoje marše privezati nije smeti.

Smrdeće mlake se zagrnuti moraju, jerbo to nije dobro za zdravje.

Koj vu zdenec smrdeće stvari hiti ili pusti, rešta je vrēden.

Pri gospodarstvom nam je važna stvar, da zdravo marho imamo. Zakon se i zato sve brini.

Ako što marše trzi, mora pasuša imati. Pasuša ona obćina da, odkud se marha tira. Pasuši svedoći, da je marše zdravo i da nije tudje blago.

Prez pasuša prodati, na sejam ili ili vu tudje orsag tirati nije dopušćeno.

Na protuletje nije smeti smarhom na pasu ili, doktam su nē službeno privizitēraua Odsnutrašujoga betega ili crkjenu marše nesmemo zatajiti, to odmah pred obćinskom poglavarstvom prijaviti moramo.

Betežno marše odstraniti se mora, na pasu nesme ili. Iz takvoga dvora, gde je maršećki beteg, nikaj takvoga nije smeti

»Je, moje dieće« — odgovorim ja smiešeci se — »ja sam iste dobroj dieći, kakova si i ti, pisal«.

»Onda si ti pisal i onu bajku od mudrogaj šnajdera?« — pita dalje mala.

»Dakako da jesam«.

»Onda sam ti ja jedan talir dužna«, — veli dievojćica — »jer pod onom bajkom stoji: »Tko nevieruje, plati jedan talir!« (pruski novac, kak naš petkurunaš) »a ja onu pripoviest nevierujem. Ali danas ti morem dati samo ćetiri groša, jer više nemam u mojem šparavcu; već ti za nekoć dan više donesem!«

Dakako da se je Grimm na to srdaćno nasmejaj, prijel ta ćetiri groša i odputil dievojćicu. Poslie je po svojem slugi poslal dielećoj materi ćetiri groša natrag i jedan talir za dievojćicin šparavec.

»To si pošteno zaslužil!«

Kada je jednoć švedski kralj Karol XV iz glavne residencije u svoj grad Bakaskog, koj je bil vani na ladanju, došel, dal je dvorskoga obeda, na koj je i veleposiednika

vu pelati, skim bi se beteg razširiti mogel. Crkjenu marše samo na maršećkim cintoru se slobodno zakopa.

Za odsnutrašnji beteg, za odsnutrašnji falingo je prodavēc odgovoren. To nije smeti zatajiti, jerbo kupec svedoćbom navēk dobisuda i velike stroške more napraviti.

Svako takšno marše, koje je sekendivo ili steklo odmah se sfondati mora. Od betezne krave mlēko prodati je proti zakonu.

Marho vraćiti samo orsaćki zivanar ima juša. Ako se drugi nešći votu posli prijaviti ga treba, da ga zakon: kaštigati more!

(Drugiput dalje.)

KAJ JE NOVOGA?

— Ućiteljzbiranje. K dravafuredskoj obćinski školi za ućitelja je Bona Ernő diplomērani ućitelj zebrau. Bona Ernő je u csáktornyaiski preparandiji dobil svoju diplomu.

— Zbiranje. Pri csáktornyaiskoj obćinito obrćdužtvi je za predsjednika Safran Karolj, a za notariusa Premec Imre zebrau.

— Zaklaj ga je piesak. Velika nesreća se je pripetila augustuš mesec 21-ga dana u Bak obćini. On dan poslie podne med 4—5 ure je piesak pod sebe zakopal Kayser Vilmoš, tamošnjemu grofovskomu tistartovó 9 lēt staroga Gjula zvanoga sma. Kayser tistartó je jednoga kordēloša poslal u hatar po pēška. S kordēlošom i mać dećko je otišel. Med djelanje je dećko na takvo mesto došel, gde je zemlja jako slaba bila, i tak je pēsek na dećaka se srušilo. Malomu dećku su već nē mogli pomoći. Dok su ga iz pieska oslobodili, već je mrtev

Sven Nilsona pozval. Rećeni Nilson je bil iz Oesterlöffa i vćdja seljaćke stranke, kak je n. pr. bil u Magjarskoj pokojni Achon, ktomu je bil najbolji govornik svoje stranke u saboru. Kralj ga je pako pozval na obed jer ga je hotel predobiti za povećanje artilerije i za utvrdu Karlskronasa, koj grad do onda još nije bil tvrdjava.

Nieki visokorodjeni oficir artilerije, koj je u osobitoj milosti kralja stal, bil je med ostalima takodjer pozvan na taj obed, pak mu se je pohtielo, da se iz priprostoga Nilsona jedno malo norca napravi. Stoga ga anda posmeħce popita, jeli je to istina, da je on prije soštar bil.

»Dakako da je istina!« — odgovori Nilson — »ali vi gospodine grofe niste to nikada bili, jeli?«

»Ne — nisam! — Ali kako vi to mislite, Nilson?« — zapita ga officir.

»Jer bi onda još i danas to bili, gospodine grofe!« — Bil je Nilsonov odgovor. Grof si je na to grizel ustnice.

»To si pošteno zaslužil!« — krikne kralj te se grohotom smije, da se je stolec pod njim stepal.

bil. Nesretnoga dečaka su augustuš 24-ga na Csaktornja donesli, i ovdje s velikom sućutom na vekivečno mesto spravili. Nek poćiva u miru Bozjem!

— **Vkradjenje.** Novak Gjörgj gaborvölgjskoga stanovnika su žandari pri jedni dravamostni krėmi rano onda prijeli, kada je od Hlišč Benedek tamošnjega krećmara iz ledvenice svakojaćke stvari vkral. Kvar je 93 kurun. Krivca su žandari k sudu ođegnali.

— **Folišni penezi.** Lovrec Janoš hėtvezėrski stanovnik je još u minućem mesec dvė komad folišne banke dobił. Jeden čas je ove folišne peneze pri sebi držal, ali potom je nje vundal, barem je dobro znal, da banke ne imaju nikakvu ćenu. Za radi toga su Lovreca pri sudu gorijavili. Rano tak je hodil i Novak Pėter gaborvölgjski stanovnik, koj je folišnoga forinta u promet donesel.

— **Žepnitovljaj.** Mrazović Maria zalaćjarska ćiganica je nė najnespretna tolvajca bila, ali pri letošnji prošćenju je ipak na hudi ot došla. Od više ženah iz kikle, sveskupa 23 kurun 60 fillėre je vkrala s bugjelerom skupa. Ćiganicu su žandari vlovili u nju na hlad deli.

— **Tolvaj.** Bergen Antal meštovi fagabund je na Dorner Sándor mestnoga klaućlara kvar 12 kurune vkral i stėm skoćil. Bergena sada žandari svidju ićeju.

— **Imenovanje.** Kr. ug. ministar od školske posle je Deak Dežđ mjestnoga pomoćučitelja k državnj građanski školi za redovitoga učitelja imenoval.

— **Smrtna šala.** Németh Gjörgj mlinar ima med Kotor i Molnari obćine jednoga melina na Muri. Augustuš mesec 20-ga dana su više dećki iz sela na brežuljk išli se igral. S dećkemi se je šalil i mlinar, koga je Skofal Rokuš zvanj 15 lėt star dećko s menjšemi norijami sekėral, na kaj je mlinar na pol z norije, na pol iz srdićeosti pograbil dećka i njega u Muru hitil, gde je voda poleg meline više meterah gliboka. Skofal je vtunul u vodu. Njegov mrtvo tielo je na Légradu voda vanhitila. Izragu su podigli.

— **Doljuburjeni ćrepar.** Dervarić Ćjula kestheljski ćreparmešter, koj je u Kesthelju od Ćimnazie zidanice na krovu delal, je u

minućem mesecu, kada je već svoji deli nakraj došel, iz tri štokov visine s obrazom na dvor opal. Nesretni ćlovek je odmah umrl. Dovicu i dvė sirole je nazajostavil.

— **Kobno igranje s oružjem.** U Kiškomaromu Vėg Janoš gazdi 14 lėt star išivan zvanj sin je nekak k svojega oćca revolvera zel, lak dugo je gledal i kretal revolvera, dok se je revolver sprošil i kuglja dećku u ľevu pleće se zavrtelo. Na tećkoma oranjenoga dećka su u nagjikanizaiski špital ođnesli.

— **Umorstvo.** U alsolendvaiskim kotaru, u Ćup obćini se je umorstvo pripetilo. Herman Išvan tamošnji stanovnik je svojega tasta, Pongrac Imre ćupinskoga stanovnika vmoril, njemu pozeraka s jednim nozom prekredzal. Stari ćlovek je za nešteru uru umrl. Krvnika su žandari prijeli i proti njega izragu podigli.

— **Premještenje.** Kr. ug. ministar od školske posloy je Bittner Gizella felsőšubnjajsku orsaćku učiteljicu k muraćanjanski orsaćki školi premještil.

— **Ogenj.** U Szentgörgjvölgju na Sv. Išvana dan Bertalan Karolj tamošnjemu gazdi žitnica se je iz nepoznatoga zroka vužgala, i dok bi mogli vatrogasci i stanovnici ognja lokalizėrali, žitnica je na ćistoma zgorėla. U žitnici je Bertalan petsto križ žito imal, kaj je zgorėlo. Kvar je veliki.

— **Kolera u Budapeštu.** Nė samo u Taljanskim orsagu, nego veća već i u našim orsagu se je kolera, ova huda kuga pokazala. U minućem tjednu su u Ujpeštu dvė, a u Budapeštu jedna persona u koleri zbeževali i umrl. Doktorska vizita je ustanovila, da je kolera u Magjarskim orsagu nastupila. Pazimo anda, da ne bude se još bolje rezirila ova huda kuga.

— **Grozna bura i poplava.** Na Felsőmužlja i Nagjsalanc okolici je augustuš 28-ga dana grozna bura bila, i velikoga kvara zrokuvala. Munja je na polji ćetiri vole, a u jedni obćini jednoga osem godišnjoga dećka zaklala.

— **Jedna obćina u plamnu.** U Ćegöld (Szatmarvarmegjija) obćini je augustuš 29-ga dana okoli poľdne ogenj nastal. Ćela obćina je zgorėla. Iz Szatmar varaša su vatrogasci s parošpicalkom se žurili na lice mesto.

— **Explođiranje.** Vu Szentpėtervaru (Ruskiorsag) u Subbatsky-zvanj liekarni se je strahovito benzineplođiranje pripetilo. Pet persona je umrl, a osem pako na tećkoma oranil.

— **Srećni sluga.** Jeden Šuster Gabor zvanj banksluga, koj u Nagjvaradu služi je nė zđavnja polmifijon kćurine Ćvinul na srećki. Srećku je pred petnaest lėtmi kopil.

— **Katastrofa.** U Kakófalva (Temesvarmegjija) obćini med zđeneć kopanje se je smrtna nesreća pripetila. Pri Nedelku Jova, kakófalvaiskomu gazdu na dvoru jednoga 30 meter glibokoga zđenica su kopali Magurian Jova, Bodu Pėter i Popa Ćoca nagjlikvanjski tećaki. Već su hajdi gliboko došli s delom, kada se je u minućem ćetvrtėk zemlja s velikom stropotom srušila, i gornje tri tećake pod se zakopala. Samo za tri ćate su mogli zidarski pomoćnici od nesrećne tećake mrtvo telo vanskopati.

— **Samoubojni soldat.** U Temesvaru vu Ferenc Jozef-kasarni se je augustuš 28-ga Balla Antal prosti soldat svojom oružjem na smrt strelil i odmah umrl. Samoubojstvi zrok je nepoznat.

— **Radj svadjenje.** Szabó Janoš 50 godišnji kišbarski foringas je uvėk u svadji živel svojom suprugom. Augustuš 28-ga dana je opet svadja bila med njimi, na kaj je zlosrditošti muž vun išel na stacion, i tamo se je pred vlakom hitil, koj ga je na falate razstrgnut.

— **Štrajk u Ćjoru.** Ćjoraki zidarski pomoćnici najveć stran su u štrajk stupilj. Više kak sto tećaki su ostavili varaša. Za radi toga pri novim zidanju je sve delo zaostalo.

— **Strėla u žinagogi.** U Ćeviehov ruski obćini je strėla natravudrila u židovsku ćirkvu, koja je puna bila s vićernikom. Dvė persona su umrl i osem pako omedeli.

— **Zgorėti ćloveki.** Za radi nepazljivosti su u minućem dneve u Budapeštu dva ćloveke tećke goreće rane irpelj. Jeden je Grilla Gjörgj 64 godišnji klobučarpmoćnik, koj je u Madach-ćlica broj 16. hiži na svojinj stanu jednoga gorećećga petroleumlampaša doli hitil, od ćesa se mu je oprava vužgala. Grilla je pogibeljne goreće rane irpel. Druga je Gaspar Mihalja suprug. Na Mihalkovits-ćlica broj 14. stanu je

Dobar gost.

U niekom većem varašu dojde jednog popoldana nieki pristojno oblećeni gospodin sa ćetvero diećeci u jednu poveću ošteriju te naručil jedan veliki krigl i ćetiri male pive i deset parov virštlov. Gospodin zatim podieli svakomu dećecu jednu ćasu pive i virštlo, a i sam se kriepi virštli i pivom. Pošto pak je apetit i žedja još uvijek neugašćjena ostala, naručil je još pive i virštlov i isto tak kak i prije, med se i diecu razdielil te se je baš veselil, da je svim išlo u tek.

Poslie jućine pozove gospodin ošterijaša te ga zamoli, da mu jedno malo na diecu pripazi dok se on vrati; on samo ima malo posla pri fiskalu Zakálu, te će se odmah vratiti. Ošterijaš mu obeća pripaziti i on otide.

Duže vriemena je prošlo, da se gospodin od Zakála nije povrnul; a kad pak je već i odviše dugo trajalo, postajal je ošterijaš nemiran te veli dieci: »No, dieca, vašega japeka dugo nema natrag od gospodina fiskališa.«

»Našega japeka?« — zapitaju dieca — »em to nije naš japek!«

»Nego lko je onda?« — zapita ošterijaš.

»Mi neznamo, niti ga nepoznamo.« —

odgovore dieca — »Mi smo se vani na varaskoj sienokoši loptali, kad taj gospodin pristupi k nam te nas zapita, jeli mi nebi hoteli virštlo jesti i pivo piti. To se razme, da smo odmah privolili i šnjim išli, a on nas je simo dopeljal.«

Ćudnovato!

Nieki plebanuš, kad je jedne nedelje došel na prodekalnicu, je rekėl: »Kada ja u nedelju stojim na prodekalnici pak vidim na mojih farnikih skupociene oprave i raznemj pantleki i peri nakinćene ženske škrljake, onda se pitam, gde su danas siromaki? — A kada poslie prodećva pogledam u škrećbicu sa nizicinem, nekoliko filirah sadržajem, onda se pitam, a gde su danas bili bogataši?«

Uzajamna pomoć.

»Ali gospodin stražemešter, zar si vi možete privućiti tak finoga duhana pušiti

polag vaše slabe plaće? Em od toga duhana košta paklec tri krune!« — rekėl je kompanijski šnajder svojemu stražemeštru, dok mu je Waffenrocka ćistil.

»Je, znate« — odgovori stražemešter — »ja nepušim tak finoga duhana, ja si kupujem pakleca po sedam krajćari, ali praesident sudbenoga stola puši onakovoga, a od moje kćera, koja pri njem služi dobivam prazne njegve paklece, te nje onda napunim svojim jeftinim i prostim, to mi onda diže moj ugled pri soldatih, kad više takovoga pakleca od finog duhana.«

»Ali gospodin praesident« — veli mu vice praesident — »kak more ćoviek od njihovog stalaš tako zloćestog i prostog duhana pušiti? Em od toga duhana košta paklec sedam krajćari.«

»Je znate« — odgovori praesident — »ja pušim pakleca po tri krune, a ne ovoga prostoga, ali moja žena je strašna za penezi, pak da bi ona saznala, da ja pakleca po tri krune pušim, možit bi se počćukati. Moja onda kuharica, kći jednoga stražemeštera, mi donša prazne paklece od duhana,

na šuelsideru zajtreka topila. Šuelsider se je nekak prehitil i od žene oprava se je vužgala; kada su nju spazili, Gasparica već je pogibelno zgoreta bila. U Istvan-špital su nju spravili.

— **Obitelj krčenje za radi neverne supruge.** Na Sigetjaluu občini Havlena Andraš poljodelavec u oni žalosti, da je njega supruga neverno ostavila, zapral se je u stan i s jednom sekirom zatukel je svoje dvoje dece, onda pak se je obesil. Kada su susedi u stan vđrli, svi tri su već mrtvi bili.

— **Umorstvo.** Elek Jožef Jakobalmiski dečko je Murža Elemér težak cigana u jedni jasberénjski krčmi u srce vpičil. Murža je odmah umrl, momaka su vlovili.

— **Bugarski kralj u našim orsagu.** Ferdinand bugarski kralj je augustus 28-ga dana na osobnivlaku u Poprad dolazil. Na stacionu ga je Glatz Gjura stacionšet pozdravil s kojim se je kralj dugo spominal. Ferdinand kralj je onda na automobilu na Püspökhaza u svoj kaštelj vozil.

— **Grabežno umorstvo.** U Sentgal (Somogyvármegija) občini su Kövecs Istvan i Imre pastiri iz jedne ovcarnice jednu ovcu vkrali. Horvath Janoš ovcár se spazil ovo vkradjenje i za tolvaje je išel, koji su na to s revolverom ovcára strelili. Horvath je odmah umrl. Krvnike sada žandari iščeju.

— **Ogenj na grčkim sveučilištu.** U grčkim glavnim varašu, vu Athenu u u minučem dneve na sveučilištu ogenj nastal. Med gasenjem su dvé vatrogasci umrli, šest pako težko se oranili.

— **Samoubojni težak.** Na Kishegju se strahovitim načinom samoubojnik postal Dudaš Péter željeznički težak. V noći se na hitroma gori skočil iz postelje, k sebi si je vzel oružje, van je išel u vrt, i tamo se je u glavu strelil. Dudaš je odmah umrl. Samoubojnik već je zdavnja bolestan bil, i to je zrok njegovomu činu.

— **Smrt med kupanje.** U Monjorókerék (Vašvarmegija) občini Keresténji Pal notariuš je s višerni prijateljemi u Pinka ričku išel se kupat. Med kupanjem je u jednu vrtlog došel, i za neštere minute vtopil se.

— **Stosedemnajst godišnji veterán.** U Stajersko navodno živi jeden Štei-

packer zvani 117 godišnji starac, koj je pod Napoleon francuzkoga cesara vojuval proti Ruskoga orsaga.

— **Iz igrače se je obesil.** Poleg Bekéscaba varaša na Hrabovsky Gjörgj tanji se je strašno dogodaj pripetilo. Hrabovsky Pal, 16 godišnji birošdecko je vun bil na tanji s gazdovomi dičcami, ar je gazda nekam u varaš otišel. Za obedom je birošdecko gazdovom dečkom, 10 godišnjim Miška zvanim sinom od Salma Istvanovo vješanje govoril, med tém je napré vzel jedno vužu, gori je plazil na drévo, i smejuć je doli kričal decam: — Na, vezda se budem obesil! Svezal je od vuže jedno stran k drévi, a drugo stran pak si je okoli šinjaka namotal i spustil se je. Na jenkrat je na drévi visel. Deca su se jako smejala, kada su vidli dečka simo-tamo ritati na drévi. Za kratkoma je dečko umrl, ar se je né mogel osloboditi od vuže. Deca su ga tamo ostavila, samo onda, kada je i mati van došla, onda su povedali, da se je Pali obesil.

— **Rajši smrt.** Garimberti Ede 25 godišnji željeznički činovnik je jako zaljubljen bil. Ljubil je od Kerlés Imre dovicu osemnajst godišnju lépu devojku, ali mati je zenitbi proti stala. Garimberti, koj u Fiumi svrši svoje posle, je augustus 29-ga dana odvečer u Budapešt došel. Namjestil je u Roža-ulica broj 92 stan, gde dovica stanova. Prosil je ženu, ali sve je zabadavo bilo; žena je zadnju reč rekla, na kaj je Garimberti revolvera napré vzel, i u glavu se je strelil. Nesrečnoga človeka su branitelji u Rokuš-špital spravili.

— **Budapešt — Kečkemétu.** Magjarski glavni varaš: Budapešt je kečkemétskim nesretnikom četerdesetjezer kurun dara poslal.

— **Tragična smrt med oranjem.** Hercog Karolj poljodelavec je augustus 29-ga u zorju van išel u Dédésfalu (Aradvármegija) hatar na svojz zemlju orat. Med oranjem su se konji splašili i odbežali. Hercog se je jako u cugle prijel i bežal je za konjem, ali vu jedni grudi se je popičil i tak nesretno je opal pred pluga, da od pluga oštro željezo se mu je u želudac zavrteło. Kada su tamo hoděti to spazili, Hercog je već mrtve bil.

Nekaj za kratak čas.

Štefekov račun.

Štric nam je prepovedal ovu pripečenje. Vu onu vréme, kada je Štefek krčmar bil vu Martani sem išel na kupicu vina sa jednim prijateljom k njemu. Da se ocemu razhajati, Štefek nije mogel stotinku razmehniti, moral sam dva litre vina dužen ostati, koje si je taki skrajdom na stol zapisal. Štefeka je malo drém preladał i zaspal je pri stolu.

Kada se za kratko vréme prebudi pita punicu:

— Čujeju mamica, kuliku je Gjura dužen ostal?

— Dva litra — odgovori punica. Štefek je brzo zapisal opet na stol dva i dale dréme.

Po vremenu se opet oževi i pita ženu: — Čuješ Čila, kuliku je Gjura dužen ostal?

— Dva litra — veli žena. Štefek, da nepozabi opet zapiše na stol dva. Oči ga vkamju i opet je pokojni.

Drugi dan v jutro, da se mu je glava malo razluffala se je zmislil za moj dug.

— Uh! vraga dal, Gjura je meni snočka dužen ostal i ide k stolu, da zračuna.

— Hm! veli vusebi, tu je samo šest litrov zapisano, ali on je zasegurno više ostal dužen i taki zapiše još sest.

Došel sam taki drugi dan plaćat — veliju štric — i pitam krčmara:

— Na Štefek, kaj sem dužen ostal v cera?

— Ah, kaj se tak žuriš im je ni tak čuda. Svega skup je samo dvanajest litrov.

— Evo tu imaš peneze. Samo ve budi tak dober pak mi poveč gde si hodil vu školu i gde si se k vragu tak dobro navéil računati?

— Vu Petešovci — odgovori Štefek.

Notariuš: Čujete birov, ako vi to mislite, da ste tak spameten, kak ja, onda ste bormes veliki osel.

Žena i muž.

Pripetilo se, da jedna hmanja i jako jezična žena od smrti pripovéda mužu.

— Ti žena, — veli muž — ti budeš na jeden veliki svetek vumrla.

— Kak ti to znaš?

— Tak ti ja to znam, — veli muž — da budeš ti vumrla, to ti bude meni jako veliki svetek.

Od te dobi više nigdar je žena né kudila muža, jerbo mo je i stém jalna bila, da nebi pravolě mužu na skradnji vuri veselje napravila.

Vu hotělu.

Londoner: Prosim veličastni da njih budem zbudit?

Gost: Vre vam budem zvonil.

Kralj i baka.

Naš presvétli kralj je navaden se jako rano stat. Tak se pripetilo, da su i dva baki se pred vrum stali. Kapral si je bakance znéral, a prosti soldat pak je remena pucal. Obedva su bili bosí, gologlavi pak samo tak v gačaj.

Kapral spazi, da kralj proti logoru ide i hitro za kommandéra:

— Haptak!

Obedva postojiju jednako po toršrifto, kak svéca.

Kralju su se dopali baki i taki zapita: Čuješ sinek, pak zakaj imaš ti nasebi domaće gaće, im svaki dobi tu komisne?

— Prosim komisne bi rad prešparal orsagu, odgovori baka.

Kralj bi se rad bil osvedočil jeli zastitdu ima baka komisne gaće, zapoved mu da, nek odmah pokaže telečaka.

Baka hitro donese vun telečaka i akorat dvoje gaće su bile nutri lépo spakovane.

Kaj pak je tu med gaćami, pita smejuć kralj?

— Pokorno javim, to je veržinia cigara, pripravljena za nedelu.

Za dvé vure pollam zove ezredeš bako na raport i tam mo přek da jedno škatulu punu znajlepsemi veržiniami. To mu je sam kralj poslal.

kojega njezin otac puši, a to je duhan po sedam krajcari, u ovoga ja onda mojega finoga duhana strpam, a praznoga pakleca od mojega finoga kuharica odnese. . . . Znaite, to je samo radi mira u kući.

Prefriganec.

U novinah je stalo, da je pas »Pursi« zginul i tko ga najde i natrag donese gospodinu notarijušu Babiću, dobi nagradu od tri sto krunah.

Njegov collega i prijatelj gospodin Larnsack ga začudjeno pita, zakaj je tak visoku šumu penez postavil za nagradu onomu, koj to staro pseto natrag dopelja.

»To sam načinil mojoj ženi za volju, koja je tak rada imala.«

»No, ali bi se ti česal za vuhi, da ti ga tko nu jedan krat donese!«

»To je nemoguće! — Ja sam ga otvoril!«

Em. Kollay.

Szivarkapapir és szivarkahüvely
ABADIE
PARIS
Minden tözsdében kapható

Gabona árak. — Ciena žitka.

mmáza	1 m.-cent.	kor. fill.
Buza elsőrendű	Pšenica	21 20 —
Rozs	Hrz	15 50 —
Arpa	Ječmen	15 20 —
Zab	Zob	16 60 —
Kukoricza	Kuruza suha	14 20 —
Fehér bab új	Grah beli	26 20 —
Sárga bab	„ žuti	22 80 —
Vegyes bab	„ zmšan	18 00 —
Kendermag	Konopijeno seme	22 00 —
Lenmag	Len	28 50 —
Tökmag	Koščica	26 50 —
Bükköny	Graloorka	14 70 —

1908., 1909. és 1910. évi kitűnő minőségű

rizlingbor

eladó.

Bővebbet:

Várady Sándor

földbirtokosnál : Fridau.

1908., 1909. i 1910. godišnjo izvrstno

rizlingvino

je na prodaju. Obiljuše pri

Várady Sándor

vlastelinu u Fridau.

Világkiállítás St.-Louis 1904. "Grand Prix"

Tisztítsd csak

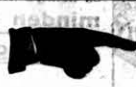

Globus
Fémszulfidkivonattal
a világ legjobb fémfisztítószere

Tisztít jobban mint más fémfisztítószerek.

SCHMIDT EDE • ZONGORATERME • CSÁKTORNYA

Ajánlja elsőrendű minőségű zongoráit és harmoniumait modern kivitelben, jutányos áron

Zongorák . . . 500 kor.-tól följebb
harmoniumok 150 " "
czimbalom . . 100 " "

Alábbi világhírű czégek raktára:
Bösendorfer, Ehrbar, Förster, Oeser, Schmiedt & Kunz, Lauberger & Gloss, Malivane, Dörr, Mannberg, Kotykewicz, Weidig, Petrof, Chmel, Memetschke, Koch & Korselt, Stingl
Igen olcsó átjatszott hangszerek folyton kaphatók
: Régieket átcsereél ujra :
Részletfizetés áremelés nélkül - Zongorakölcsönzés

Ki akar SZÉP LENNI?

Kevés hölgy van a világon, ki a FÖLDES-féle MARGIT-CRÈME

arcánakcsőit né ismerne. A bőr mindennemű tisztálanságát, szepőt, pattanást, miteszert, májfoltot, ránccokat stb. gyorsan és biztosan eltávolít és az arc ideális, szép és üde lesz. Nemcsak az arcbőr, hanem a nyak, váll és kéz fehéritésére és szépítésére is legalkalmasabb. Az összes szépítőszerek között a

Földes-féle Margit-Crème

örvend a legnagyobb kelendőségnek, mert teljesen ártalmatlan és zsírtalan.
Nagy tégely 2, kicsi 1 korona, minden gyógytárban és drogeriában. . . Kiváló toltett-cikkek: Margit hölgypor (3 színben) 1-20 kor., Margit-szappan 70 fillér, Margit-fogpép 1 korona, Margit-arcvíz 1 korona.

Tesék a záróvédjegyre ügyelni és csakis eredeti készítményt elfogadni, melynek ártalmatlanságáért és kitűnő hatásáért felelősséget vállalok.

Készíti és postán küldi: FÖLDES KELEMEN gyógyszer. ARAD.
Kapható Csáktornyan: Pethő Jenő gyógyszer-tárában.

Perlakon, — átköltözködés

okából, — egy teljes ebédlő be-
rendezés, egy teljes szalon be-
rendezés, továbbá különféle fali-
képek és szőnyegek, teljesen jó-
karban

eladók.

Cím a kiadóhivatalban.

FISCHEL FÜLÖP (STRAUSZ SÁNDOR) KÖNYVNYOMDÁJA CSÁKTORNYA

Elvállal nyomdai munkákat
úgy egyszerű mint a
legdiszesebb kivitelig

972 90
Csak
ANIMO
pezsgőt igyunk!

Hazai gyártmány!
Kellemes üdítő ital!

Fix fizetés

és magas jutalék mellett alkalmazunk vidéki ügynököket, sorsjegyek részletfizetésre való eladásához. Havonként elérhető jövedelem 300 - 600 K.

Hecht Bankház Részvénytárs.
Budapest, Ferenciek-tere 6.

STOCK - COGNAC MEDICINAL

szavatolt valódi
borpárlat

Camis és Stock

gőzpároló telepéből,

Barcola.

COGNAC-gőzfőzde,
állandó hivatalos vegyi ellenőrzés alatt.

Kapható minden jobb üzletben!

„Kulatár“

szobrász- és építőművészek által tervezett kész művészi síremlékek állandó kiállítására
Budapest, VIII., Köztemető út 4 szám.

Telefon 91-76. Iroda
BLUM LAJOS sírkórártárban.

„Brüssel & Buenos Aires 1910: 3 Grands-Prix“
— As eredeti Wolf szerkesztő —
szab. túlhevített gőzzel működő lokomobilok
széles körű szabotossági vezényművel, 10-300 lóerőig terjedő teljesítménnyel, igen nagy gazdaságosságuk, kiválóáguk és könnyű kezelőségük által elismert világhírűek és minden üzem részére a legelőnyösebb erőforrást képezik.
MAGDEBURG-BUCKAU
Budapesti képviselője: **BOROS ÁRTUR** okl. gépészmérnök Rottenbiller u. 33.
Üsszgyártás 760.000 lóerőn fölül

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására adni, hogy Csáktornyán a Gróf Festetics-utcában levő saját házamban egy a mai kor igényeinek teljesen megfelelően felszerelt

fényképezési műtermet

rendeztem be.

Felvételeket bármely időjárás mellett eszközölök. Minden nagyságban készíthető képeim kiálljak a versenyt minden más műteremben készűttekkel.

Szíves pártfogást kérve, maradok

teljes tisztelettel

685 2-2

Herzigonja Alajos.

Üres hordók

690 1-3

jutányos áron kaphatók.

Rosenberg Lajos

szesz és borkereskedésében

Csáktornyán.

Prazní lagvi

se moreju na tal cienu dobiti pri

Rosenberg Lajos

vinutrgovcu

Csáktornya.

• **Az iskolaidény alkalmára ajánlom dúsan felszerelt** :
gyermekfehérmű,
gyermekharisnya,
gyermekkalap,
gyermekcipő

és egyéb felszerelésekből álló raktáramat a bevásárló szűlők szíves figyelmébe.

Szolid kiszolgálás! : Jutányos szabott árak!

Magamat a n. é. közönség szíves pártfogásába ajánlv. maradok teljes tisztelettel

Finom férfi és női fűzős és gucos
BOX-CIPŐ párja 8-50 K

• **Kelemen Béla.** •

Finom férfi és női fűzős és gucos
BOX-CIPŐ párja 8-59 K